

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

3/4-'98

De Wouwse Lambertschool

3. Het Liber Memorialis over de school

Pastoor C.E. Bleijenbergh hield in het Liber Memorialis nauwkeurig bij wat er zich rond de bouw van de school afspeelde. In een prettige stijl geeft hij in dit boek een overzicht dat begint bij de voorbereidingen en dat eindigt bij de in gebruikname van de school. We later de pastoor zelf aan het woord om ons dat te vertellen. U zult hier en daar wel een stukje dubbel aantreffen, maar dat moet u, voor de leesbaarheid van het verhaal, maar voor lief nemen:

„In november 1913 werd door den pastoor C.E. Bleijenbergh aan Mgr. de vraag gericht of de tijd niet was gekomen een RK Jongensschool op te richten. Het achtbaar hoofd der Openbare School was veel jaren lijdende en bleef maanden achtereen uit zijn school; de openbare school was merkbaar te klein, verbouwingen moesten geschieden en het dagelijks Bestuur der Gemeente was zelfs ter pastorie geweest om den pastoor aan te sporen tot het bouwen eener kath. School voor jongens over te gaan. Monseigneur keurde het voorstel goed, de financieele toestand kon de lasten dragen en een jaarlijkse collecte zou de onderneming schragen. Op Nieuwjaarsdag 1914 werd het plan op den predikstoel bekend gemaakt. Dat jaar was des te meer daarvoor aangewezen omdat het de 300ste verjaardag was van de voltooiing der RK kerk zoals in den topgevel van het kruis der kerk (epistelzijde) is aangegeven.

Onder leiding van den architect Jacques van Groenendaël werd het werk aanbesteed en uitgevoerd. De aanbesteding in Maart zag tal van inschrijvers, waarvan de laagste was Marinus Jacobs uit Goes voor f 33.575,- voor school en onderwijzerswoning. Als opzichter fungeerde de heer van der Walle, die met vaste hand de opbouw leidde. In September zou de school moeten geopend worden; maar slecht weder en minder activiteit van den aannemer vertraagden de afwerking. Ondertussen brak de wereldoorlog uit op 31 juli 1914, materialen kwam gebrekkig aan en vóór alles in orde was kwamen bij de belegering van Antwerpen in het begin van October

4

duizenden vluchtelingen hierheen, door de mobilisatie werden troepen in Noord-Brabant geworpen en op 8 October kwam een geheel regiment voetvolk kwartier zoeken in Wouw. Ook de bijna afgewerkte school en het woonhuis kregen hun aandeel. Ruim 500 man werden in de school en 250 werden in het woonhuis ingekwartierd. Dat belette de afgeheele afwerking, doch ondertusschen ging men voort aan het later aanbestede hek en de bestrating. Ondertusschen waren de jongens reeds maanden zonder onderwijs. De pastoor ging naar den Generaal, die te Oudenbosch met zijn staf vertoefde, en vroeg om de school en het woonhuis vrij te krijgen, zoodat onderwijs zou kunnen worden gegeven. Die tusschenbeidekomst gelukte, den 21^e October werden de troepen uit de school gevoerd, in allerhaast werd de laatste hand gelegd aan herstel en opknapping - want de ruwe soldaten hadden heel wat schade aangebracht -, en de eerste November zou de dag zijn der opening. Dan, de school op dien datum betrekken, ging niet. Aan de Minister werd een request gezonden, dat de school wegens de inkwartiering niet in staat was de kinderen te ontvangen; dat officieel vroeger de opening was aangegeven voor 1 November. Nog een achttal dagen werd gevraagd als vacantie voor de leerlingen - men zou ondertusschen zicht haasten om klaar te komen en men verzocht toch 1 November als officieele dag der opening te beschouwen en van dien dag de subsidie des Rijks te verleen.

Goedgunstig werd hierop beschikt en op 9 November 1914 werd de school geopend. Alle leerlingen zonder uitzondering ten getale van 207 kwamen ter school. Als Hoofd trad op de heer Jan Baeten uit Rijen, een man die door zijn ijver, zijn bescheidenheid en zijn godsdienstig leven weldra de achting zou winnen van ouders en kinderen. Met hem werden aangewezen als onderwijzers van bijstand de heeren J. Nuijten, J. Clement, P. de Kort en Mej. Joanna Coremans.

Dat de bevolking met het groote werk was ingenomen bleek uit de vrijwillige geldelijke bijdragen van velen in de vorm van giften, gelden op lijfrente en leningen aan laag procent, dat bleek uit de bereidvaardigheid der landbouwers om materiaal aan te voeren, dat bleek bovenal uit het feit, dat alle kinderen zonder uitzondering, alleen op de afkondiging dat de school zou worden geopend, overgingen naar de katholieke school en dit niettegenstaande allen - hetzij dan weinig - moesten betalen. Was het

schoolgeld op de openbare school slechts f 400,-; nu zou na een jaar weldra blijken dat ruim f 800,- werd gebeurd. Ook de gemeenten Wouw en Roosendaal verleenden steun in dien vorm, dat Wouw jaarlijks f 350,- zou betalen als tegemoetkoming in het spijszigen en kleeden van arme kinderen, en f 250,- voor de volksbibliotheek, die aan de school werd verbonden. Roosendaal verbond zich om voor de bibliotheek jaarlijks zoveel te geven als Wouw, derhalve f 250,-.

Als stichters van het zegenrijk werk mogen voor later tijden wel de namen worden vermeld van enkelen die door hun bijdrage in deze dagen wegens den oorlog moeilijke financieelen tijd, het werk steunden en den arbeid bemoedigden: de heer Constant Philips en zijne zuster Maria Philips, die ieder f 1.000,- schonken, de heer Jos Luijkx die f 700,- schonk en f 5.000,- à 3% op lijfrente gaf en schrijver dezès die mèt zijn zorgen f 2.000,- gratis aan het werk wijdde.

Bij de eerste rekening over het jaar 1915 vindt men de bedragen aan bouw en inrichting en exploitatie der school."

Hier eindigt het verslag van de bouw van de school. De pastoor vertelt daarna over de Belgische vluchtelingen die in de periode van 8 tot en met 14 oktober 1914 het dorp overspoelden. Brood werd een schaars goed, maar snel vertrokken veel Belgen weer naar huis of naar het noorden, waardoor na een jaar nog slechts enkele vluchtelingen in Wouw verbleven. De pastoor vermeldt verderop ook het bezoek dat koningin Wilhelmina op 19 juli 1916 aan de Lambertuskerk bracht.

Besluit:

Al het goedkeuring van Gedeputeerde
de Staten van Noord-Brabant, met
ingang van 1 Jan. 1915 de school
voor openbaar lager onderwijs in
de korn der Gemeente Wier als zodanig
op de heffen en de schikent.

Notulen van de gemeenteraad van 24 december 1914 waarin het besluit staat vermeld om de 'school voor openbaar lager onderwijs' op te heffen. (Collectie gemeentearchief-Roosendaal)

Deze uitgave werd mede mogelijk
door de financiële steun van de
Drankcentrale "Wouw" B.V.

